

Kalajoki

Tuulipuistohankealueiden sähkönsiirtolinjan muutosalueen muinaisjäännösinventointi 2013.

Timo Jussila
Timo Sepänmaa

Kustantaja: TLT-Engineering Oy

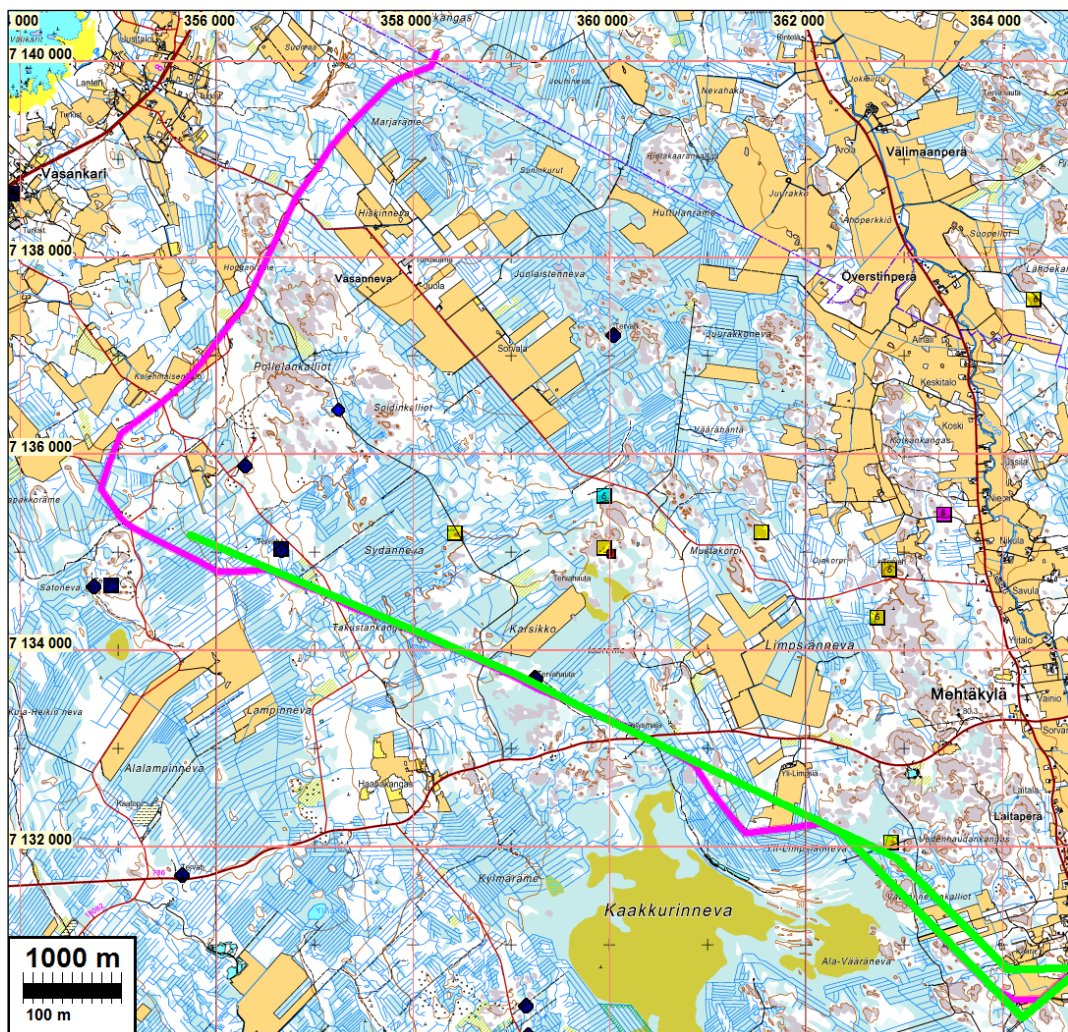
Sisältö:

Perustiedot.....	2
Inventointi	3
Yleiskartta.....	4

Kansikuva: Tarkastetun sähkönsiirtolinjan pohjoispään aluetta Pyhäjoen kunnan puolella

Perustiedot

- Alue:** Sähkönsiirtolinja Pyhäjoen etelärajalta etelään Kalajoen Sydänmaanannevan tienoil-
le josta itä-kaakkoon Jylhän sähköasemalle.
- Tarkoitus:** Tarkastaa ja selvittää onko sähkönsiirtolinjan niillä osuuksilla, joita ei ole aiemmin
tarkastettu, kiinteitä muinaisjäännöksiä.
- Työaika:** Kenttätyöaika: maastotyö 17.5.2013
- Kustantaja:** TLT-Engineering Oy
- Tekijät:** Mikroliitti Oy, Maastotyö Timo Jussila ja Timo Sepänmaa
- Aiemmat tutkim:** Jussila & Poutiainen 2011 Kalajoki Tohkojan tuulipuistohanke-alueen muinais-
jäännösinventointi. Mökkönen 2011: Kalajoki ja Pyhäjoki, Inventointi.
- Tulokset:** Tarkastetulta, uudelta ja aiemmissa inventoinneissa tarkemmin tarkastamattomal-
ta sähkönsiirtolinjan osuudelta ja sen liepeiltä ei havaittu muinaisjäännöksiä.

Tarkastettu voimajohtolinjaus sinipunaisella, aiemmin kahdessa eri inventoinnissa v. 2011 tarkastettu osuus vihreällä. Muinaisjäännökset eri symbolein.

Inventointi

Kalajoen pohjoisosaan sekä Pyhäjoen eteläosaan kohdistuneiden tuulivoimalahankkeiden (Jokela, Tohkoja, Mäkikangas) alueita inventoitiin v. 2011 (Jussila & al ja Mökkönen). Näiden inventointien yhteydessä tarkastettiin myös tuolloin suunnitellut sähkönsiirtolinjat eri vaihtoehtoineen. Lopullisessa suunnitelmassa sähkölinjan länsi-pohjoisosassa tehtiin muutoksia alkupe-
räisiin suunnitelmiin ja linja kulkee eri paikassa missä inventoidut linjaosuudet. Aluetta, missä muutettu linja kulkee, on inventoitu tuulipuistojen inventoinneissa, mutta osaa linjasta ei ole erityisesti ja kattavasti inventoitu. Sen takia Museovirasto antoi lausunnon 8.5.2013 (MV/61/05.02.01/2013) jossa edellytettiin aiemmin inventoimattomien linjaosuuksien arkeologista inventointia linjan pohjois-luoteisosuuksilla sekä Kaakkurinnevan tienoilla.

Nyt rakennettava sähkölinja on suurimmilta osin inventoitu v. 2011. Tuolloin nyt rakennettavan linjan itä-kaakkoisosuuden inventoivat sekä Teemu Mökkönen Museovirastosta, että Jussila & Poutiainen Mikroliitti Oy:stä. Tuolloin inventoitu linjaosuuksia on yleiskartalle merkitty sinipunaisella. Jussila & Poutiainen inventoivat v. 2011 kyseisen linjan kaikki kuivan maan osuudet. Lisäksi Jylhän sähköaseman aluetta ja sinne johtavaa voimajohtolinjaa inventoitiin toukokuussa 2013 Fingrid Oyj:n toimeksiannosta.

Nyt inventoitiin sähkönsiirtolinja Pyhäjoen puolelta etelään Tohkojan länsipuolelle (yleiskartalla vihreä osuus) ja pieni alue Kaakkurinnevan pohjoispuolella. Linja ja pylväspaikat oli merkitty maastoon paaluin. Linja tarkastettiin yhden pitkän päivän aikana, kahden arkeologin voimin kattavasti niiltä osuuksilta kun se kulki kuivalla maalla. Linjan kulkee 18-30 m korkeusvälillä, pääosin 20-25 m tasoilla. Kyseessä on varhaisrautakautinen korkeustaso. Linjan alueella maaperä oli suota, soista korpimetsää, kivikkoista moreenia ja pelloksi raivattua, hienohiekkapohjaista kytöä, pienellä osalla matalien dyynien lievettä. Esihistoriallisille asuinpaikoille tyypillistä tai hyvin sopivaa maastoa ei linjalla havaittu. Kohtalaista maastoa pyyntikulttuurin (tässä tapauksessa varhaisrautakautisen) asuinpaikan maastoa havaittiin Yliperkiön alueella, missä tehtiin koekuoppia. Topografia linjalla on pienipiirteistä ja loivaa. Röykkiöitä, tervahautoja tai muita arkeologisoituneita, nykyaikaa vanhemmaksi tulkittavissa olevia rakenteita tai jäänteitä ei linjalta tai sen liepeillä havaittu.

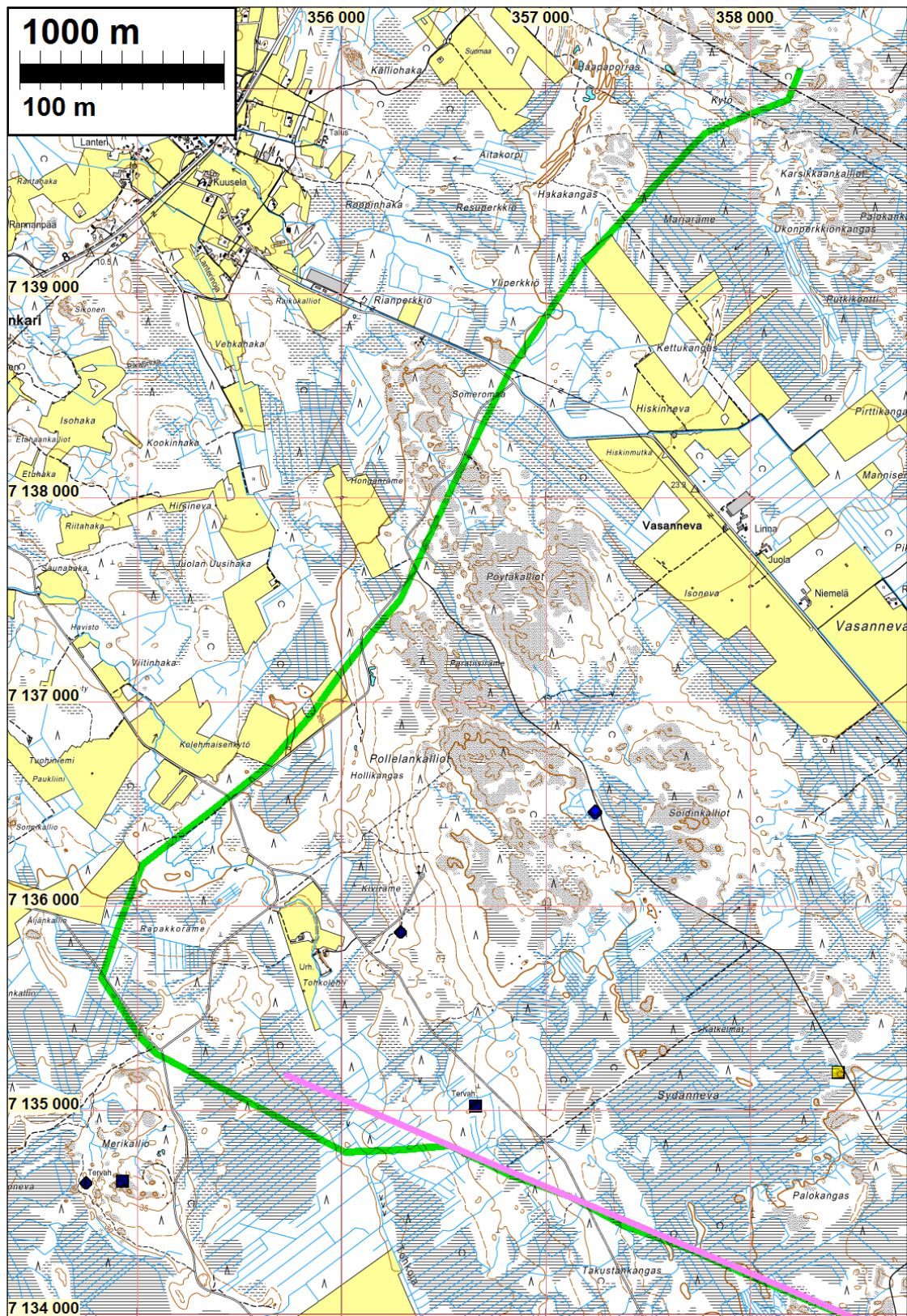
Sähkönsiirtolinja lähialueineen ja liepeineen on nyt tutkittu perusteellisesti ja tarkasti, usean arkeologin voimin. Ainoa linjan lähelle osuva muinaisjäännös on Isoräme (Jussila & al 2011, kohde 93) / Karsikko (Mökkönen 2011, nro 1000019102) tervahauta, rännihauta ja kuopat, mutta nämäkin sijoittuvat n. 40 m etäisyydelle linjan pohjoispuolelle.

5.6.2013

Timo Jussila

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Maastokartat Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta keväällä 2013 ellei toisin mainittu.
Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta.
Valokuvat digitaalisia. Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä. ja varmuuskopioivälineillä .

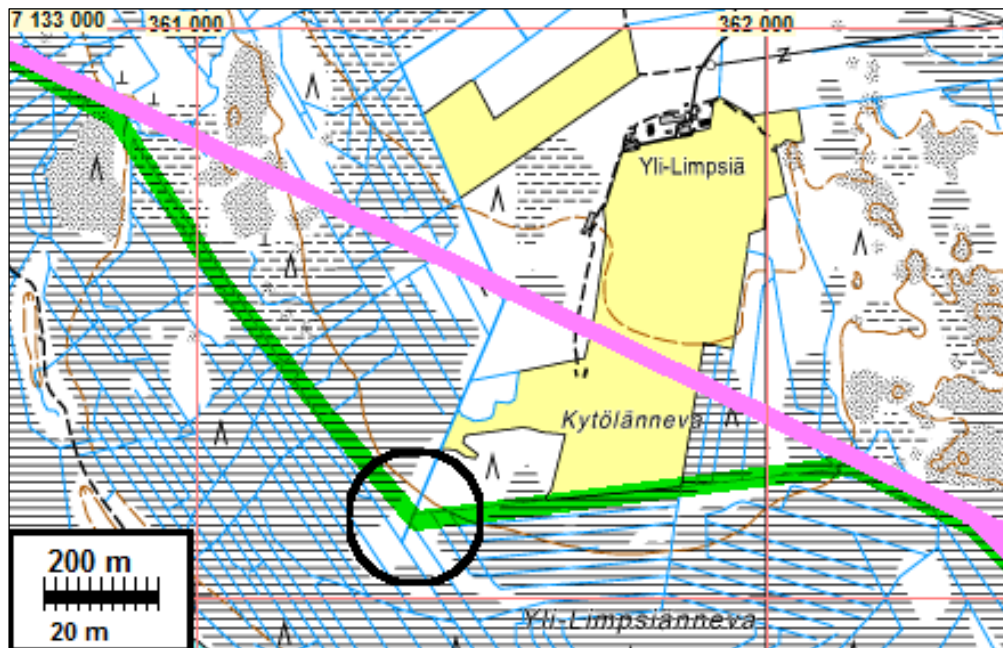
Yleiskartta

Vihreällä tässä inventoinnissa tarkastettu linja. Sinipunaisella aiemmin tarkastettu linja.

Tarkastetut alueet: kaikki linjan kuivan maan osuudet. Suo-osuuksia ei tarkastettu. Tarkastamattomat osuudet ovat yllä olevassa kartassa mustalla vaakaviivoituksella (suo). Joitain suppeita suoalueita kyllä katsottiin etäämpää tai niiden läpi käveltäessä. Osa linjan osuuksista katsottiin myös v. 2011 ja nyt toistamiseen. Lisäksi tarkastettiin kaakossa Kaakkurinnevan poh-

joispuolella, Kytölännevan lounaisosassa oleva pieni pelloksi raivattu kuivan maan alueen kohta muutetulla linjalla (kartta alla). Täälläkään suoaluetta (musta vaakaviivoitus) ei katsottu tarkemmin. Tällä alueella muut linjan osat on tarkastettu huolellisesti v. 2011 (Jussila & al.).

Linjan muutos vihreällä, aiemmin tarkastettu linja sinipunaisella, nyt tarkastettu alue ympyrän sisällä.

Kuvia:

Kuva paikasta N 7137220 E 356065 suuntaan 178. Sähkölinjaa.

Kuva paikasta N 7137268 E 356097 suuntaan 204, sähkölinjaa

Kuva paikasta N 7139960 E 358201 suuntaan 216, linjaa.

Kuva paikasta N 7137712 E 356389 suuntaan 192, linjaa